

Όνοματεπώνυμο:..... Α.Μ.:...../.....

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι απαντήσεις δίνονται κάτω από κάθε ζήτημα. Δεν επιτρέπεται η χρήση άλλης κόλλας και δεν παραλαμβάνεται παρά μόνο το παρόν έντυπο, συμπληρωμένο στα κενά διαστήματα. Πρέπει να απαντηθούν όλα τα ερωτήματα. Επιτρέπεται η χρήση ασχολίαστου Αστικού Κώδικα.

1. Ποια η διαφορά μεταξύ *αφαίρεσης της άσκησης της γονικής μέριμνας και έκπτωσης από τη γονική μέριμνα; (3 βαθμοί)*

Βλ. *Παναγόπουλο, Στοιχεία Οικογενειακού Δικαίου, σ. 191-192 (παρ. 1.5.).*

2. *Κυκλώστε τη σωστή ή τις σωστές απαντήσεις: (2 βαθμοί)*

Ποιες από τις παρακάτω διατάξεις αποτελούν έκφραση της αρχής της κοινωνικοσυναισθηματικής συγγένειας;

A. 1460 ΑΚ

B. 1561 ΑΚ

Γ. 1479 § 2 ΑΚ

Δ. 1471 § 2 αριθ. 2 ΑΚ

E. 1603 ΑΚ

3. Ο 63χρονος Αντώνης και η 47χρονη Βιβή, σύζυγοι, υποβάλλουν αίτηση για την από κοινού υιοθεσία του δίχρονου Γεράσιμου, τέκνου της Μάρθας, γεννημένου εκτός γάμου και μη αναγνωρισμένου.

1) **α)** Είναι κατ' αρχήν δυνατή η υιοθεσία αυτή; **β)** Θα άλλαζε η απάντησή σας, αν ο Αντώνης και η Βιβή δεν ήταν σύζυγοι, αλλά είχαν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης;

2) Αν, υποθετικά, η υιοθεσία τελεσθεί, **α)** έχει η Μάρθα δικαίωμα επικοινωνίας με τον Γεράσιμο κατά το άρθρο 1520 ΑΚ; **β)** μπορεί ο Πέτρος, βιολογικός πατέρας του Γεράσιμου, να προβεί στην εκούσια αναγνώρισή του;

(5 βαθμοί συνολικά)

1) **α)** Σύμφωνα με το άρθρο 1545 παρ. 1 εδ. α' ΑΚ δεν επιτρέπεται να υιοθετηθεί το ίδιο πρόσωπο ταυτόχρονα από περισσότερους, εκτός αν αυτοί είναι σύζυγοι. Συνεπώς, αφού ο Αντώνης και η Βιβή είναι σύζυγοι, μπορούν να υιοθετήσουν τον Γεράσιμο από κοινού.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 1545 παρ. 2 ΑΚ σε περίπτωση υιοθεσίας και από τους δύο συζύγους οι προϋποθέσεις που τάσσονται από τα άρθρα 1543 και 1544 ΑΚ (: όρια ηλικίας και διαφοράς ηλικίας) αρκεί να συντρέχουν στο πρόσωπο του ενός. Επομένως, παρότι ο Αντώνης είναι 63 ετών, δηλαδή έχει υπερβεί το ανώτατο ηλικιακό όριο που θέτει το άρθρο 1543 ΑΚ (: το εξηκοστό έτος) και έχει διαφορά ηλικίας με τον Γεράσιμο άνω των 50 ετών, που είναι το ανώτατο όριο διαφοράς ηλικίας μεταξύ υιοθετούντος και υιοθετούμενου σύμφωνα με το άρθρο 1544 ΑΚ, είναι αρκετό ότι τα ως άνω όρια (ηλικίας και διαφοράς ηλικίας) συντρέχουν στο πρόσωπο της 47χρονης Βιβής.

Άρα η υιοθεσία κατ' αρχήν μπορεί να τελεσθεί, εφόσον δοθούν οι απαιτούμενες συναινέσεις και κριθεί από το Δικαστήριο ότι με αυτή εξυπηρετείται το συμφέρον του υιοθετούμενου.

β) Αν ο Αντώνης και η Βιβή δεν ήταν σύζυγοι, αλλά συμβίωναν με σύμφωνο, δεν θα μπορούσαν να υιοθετήσουν τον Γεράσιμο από κοινού, διότι μόνο σύζυγοι μπορούν σύμφωνα με το άρθρο 1545 παρ. 1 εδ. α' ΑΚ να προβούν στην από κοινού υιοθεσία τέκνου. Σχετική διάταξη του προσχεδίου του νόμου για το σύμφωνο συμβίωσης, που καθιέρωνε τη δυνατότητα των συντρόφων που έχουν συνάψει σύμφωνο να υιοθετούν τέκνο από κοινού, δεν περιλήφθηκε τελικά στον ν. 3719/2008 για το σύμφωνο συμβίωσης. Επίσης, ούτε στον πρόσφατο ν. 4356/2015 για το νέο σύμφωνο συμβίωσης υπάρχει πρόβλεψη δικαιώματος των συντρόφων να υιοθετήσουν τέκνο από κοινού. Ούτε, ωστόσο, απαγόρευση υπάρχει. Όμως, το άρθρο 1545 ΑΚ, σύμφωνα με το οποίο δεν επιτρέπεται να υιοθετηθεί ταυτόχρονα το ίδιο πρόσωπο από περισσότερους, εκτός αν αυτοί είναι σύζυγοι, δεν μεταβλήθηκε (παρότι άλλες διατάξεις του ΑΚ τροποποιήθηκαν από τον νέο νόμο για το σύμφωνο), γεγονός που συνηγορεί υπέρ του ότι οι σύντροφοι με σύμφωνο δεν μπορούν να υιοθετήσουν τέκνο από κοινού.

2) **α)** Όχι, διότι σύμφωνα με το άρθρο 1561 ΑΚ με την υιοθεσία διακόπτεται κάθε δεσμός του ανηλίκου με τη φυσική του οικογένεια (με εξαίρεση τις ρυθμίσεις περί κωλυμάτων γάμου) και ο ανήλικος εντάσσεται πλήρως στην οικογένεια του θετού γονέα.

β) Η αναγνώριση δεν εμποδίζεται από την υιοθεσία, αλλά και δεν επηρεάζει την τελευταία. Βέβαια, λόγω του κανόνα της πλήρους υιοθεσίας (ανηλίκων) και της πλήρους αποκοπής του θετού τέκνου από τη φυσική του οικογένεια ως συνέπειας της υιοθεσίας (ΑΚ 1561), όσο διαρκεί η υιοθεσία, η αναγνώριση του τέκνου δημιουργεί μόνο κωλύματα γάμου και απλή προσδοκία πλήρους ενεργοποίησής της φυσικής συγγένειας, αν λυθεί η υιοθεσία πριν από την ενηλικίωση του τέκνου (βλ. ΑΚ 1575). Άρα ο Πέτρος μπορεί να αναγνωρίσει εκουσίως τον Γεράσιμο μετά την υιοθεσία του από τον Αντώνη και τη Βιβή, αλλά τα αποτελέσματα της ίδρυσης της εξ αίματος συγγένειας θα είναι, όσο διαρκεί η υιοθεσία, περιορισμένα (δηλαδή ουσιαστικά θα δημιουργηθεί δια της αναγνώρισης μόνο κώλυμα γάμου ανάμεσα στον Γεράσιμο και την οικογένεια του Πέτρου κατά τους όρους των άρθρων 1356 και 1357 ΑΚ).

Όνοματεπώνυμο:..... Α.Μ.:...../.....

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι απαντήσεις δίνονται κάτω από κάθε ζήτημα. Δεν επιτρέπεται η χρήση άλλης κόλλας και δεν παραλαμβάνεται παρά μόνο το παρόν έντυπο, συμπληρωμένο στα κενά διαστήματα. Πρέπει να απαντηθούν όλα τα ερωτήματα. Επιτρέπεται η χρήση ασχολίαστου Αστικού Κώδικα.

1. Περιπτώσεις αυτόματης αναγνώρισης της πατρότητας. (3 βαθμοί)

Βλ. *Παναγόπουλο*, Στοιχεία Οικογενειακού Δικαίου, σελ. 88, υπό 3.2.3.α. και β.

2. Κυκλώστε τη σωστή ή τις σωστές απαντήσεις: (2 βαθμοί)

Μεταξύ του Α και του 10χρονου θετού παιδιού του αδελφού του υπάρχει συγγένεια:

- A. σε ευθεία γραμμή
- B. τεχνητή
- Γ. δευτέρου βαθμού
- Δ. σε πλάγια γραμμή
- E. τρίτου βαθμού

3. Ο Απόστολος Παπαδόπουλος και η Βασιλική Αντωνίου, παντρεμένοι από το 2012, τον Μάιο του 2015 απέκτησαν μία κόρη.

1) **α)** Τι επώνυμο θα έχει η κόρη του Απόστολου και της Βασιλικής; **β)** Είναι δυνατόν να φέρει κύριο όνομα δίχως να βαπτισθεί; Ποιος και πώς θα το καθορίσει;

2) Αν λίγο καιρό μετά τη γέννηση της κόρης του ο Απόστολος εγκαταλείψει την οικογενειακή εστία **α)** μπορεί η Βασιλική να εξακολουθεί να χρησιμοποιεί το διαμέρισμα στο οποίο έμεναν και το οποίο ανήκει στην αποκλειστική κυριότητά του; **β)** εφόσον καθένας από τους γονείς θέλει να έχει ο ίδιος μαζί του το παιδί, θεωρώντας ότι είναι καταλληλότερος για την ανατροφή και τη διαπαιδαγώγησή του, πώς και με βάση ποιο κριτήριο μπορεί να λυθεί η παραπάνω διαφορά; **(5 βαθμοί συνολικά)**

1) **α)** Σύμφωνα με το άρθρο 1505 παρ. 1 ΑΚ το τέκνο θα φέρει το επώνυμο που θα έχουν προσδιορίσει ο Απόστολος και η Βασιλική με κοινή αμετάκλητη δήλωσή τους πριν από τον γάμο τους. Το επώνυμο αυτό μπορεί να είναι, κατά την ΑΚ 1505 παρ. 2, είτε το επώνυμο ενός από τους δύο γονείς (Παπαδοπούλου ή Αντωνίου, επομένως, στην εξεταζόμενη περίπτωση) είτε συνδυασμός αυτών (δηλαδή εν προκειμένω είτε Παπαδοπούλου – Αντωνίου είτε Αντωνίου – Παπαδοπούλου, αναλόγως του ποια σειρά έχει επιλεγεί). Αν η δήλωση έχει παραλειφθεί, η κόρη του Απόστολου και της Βασιλικής θα έχει, σύμφωνα με την ΑΚ 1505 παρ. 3, το επώνυμο του πατέρα της, δηλαδή Παπαδοπούλου.

β) Η βάπτιστη δεν είναι απαραίτητη και συνδέεται απλώς με την ένταξη του τέκνου στο θρήσκευμα της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας. Η ονοματοδοσία του τέκνου γίνεται με δήλωση στον ληξιαρχο. Η επιλογή του ονόματος του τέκνου περιλαμβάνεται στην επιμέλεια του προσώπου του, που εν προκειμένω (ως σύζυγοι) έχουν και ασκούν από κοινού ο Απόστολος και η Βασιλική. Επομένως, αυτοί θα πρέπει να συναποφασίσουν το κύριο (μικρό) όνομα της κόρης τους.

2) **α)** Θα μπορούσε, είτε με συμφωνία των συζύγων είτε με απόφαση του δικαστηρίου υπό τους όρους της ΑΚ 1393 (για λόγους επιείκειας ενόψει των ειδικών συνθηκών του καθενός από τους συζύγους και του συμφέροντος του τέκνου τους). Ερίζεται αν θα πρέπει να καταβάλλεται αντάλλαγμα.

β) Θα λυθεί με ρύθμιση της άσκησης της γονικής μέριμνας από το δικαστήριο (βλ. ΑΚ 1514, που παραπέμπει στην ΑΚ 1513). Το δικαστήριο μπορεί να αναθέσει την άσκηση της γονικής μέριμνας στον έναν από τους δύο γονείς ή, αν αυτοί συμφωνούν ορίζοντας ταυτόχρονα τον τόπο διαμονής του τέκνου, και στους δύο από κοινού. Επίσης, μπορεί να την κατανείμει μεταξύ τους.

Το δικαστήριο θα λάβει υπόψη τους έως τότε δεσμούς του τέκνου με τους γονείς του, καθώς και τυχόν συμφωνίες των τελευταίων.

Βασικό, όμως, κριτήριο για τη δικαστική ρύθμιση είναι το συμφέρον του τέκνου (ΑΚ 1511 παρ. 2).